

Bilaga 2. HUS anvisning till läroanstalterna om tillämpning av lagen om smittsamma sjukdomar

Denna anvisning gäller studerande som gör arbetspraktik inom HUS-sammanslutningen och deras läroanstalter. Studenternas hälsovårdsstiftelse (SHVS) ansvarar för hälso- och sjukvården för studerande. Det tillvägagångssätt som beskrivs i chefsöverläkarens anvisning och dess bilagor inleddes den 1 mars 2018.

Studerande som deltar i praktik ska i enlighet med 48 § i lagen om smittsamma sjukdomar ha ett skydd antingen **via vaccination eller via genomgången sjukdom**. Arbetsgivaren kan endast av särskilda skäl använda en studerande som inte vaccinerats i kund- och patientutrymmen där man vårdar patienter eller kunder som är utsatta för allvarliga följder av smittsamma sjukdomar. Vid HUS avses med sådana utrymmen alla kund- och patientutrymmen samt sjuk- och patienttransporter. Kravet gäller personer som regelbundet eller upprepade gånger arbetar i utrymmena i fråga. Vaccinationerna är frivilliga.

Enligt 55 och 56 § i lagen om smittsamma sjukdomar krävs dessutom en utredning av hälsotillstånd med tanke på **lungtuberkulos och salmonellasmitta**. Tuberkulosutredningen gäller studerande som gör praktik vid verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården. Verksamhetsenheter inom hälso- och sjukvården vid HUS är sjukhus och enheter för öppenvård. Salmonellautredningen gäller praktikanter som arbetar med livsmedel och berör vid HUS personer som arbetar inom HUS Bas-tjänsters patient- och personalbespisning.

Läroanstalterna sörjer för att studerande får tillräckligt med information om de förutsättningar för att göra arbetspraktik som fastställts i lagen om smittsamma sjukdomar och ger den studerande anvisningar om hur HUS självvärderingsblankett ska fyllas i (Bilaga 4b). Blanketten ska fyllas i minst en månad innan arbetspraktiken inleds.

I självvärderingsblanketten försäkrar den studerande genom sin underskrift att hen är lämplig för de uppgifter som avses i lagen om smittsamma sjukdomar under arbetspraktiken. Utredningen kan framföras muntligt, men HUS rekommenderar att den studerande visar upp en skriftlig utredning för sin chef då arbetspraktiken inleds. Praktikplatsen har en lagstadgad skyldighet att kontrollera den studerandes lämplighet och praktikperioden kan återkallas om lämpligheten inte kan kontrolleras.

Om det av självvärderingen framgår brister i vaccinationsskyddet eller symtom på en eventuell smittsam sjukdom, ska den studerande omedelbart kontakta studerandehälsovården för att komplettera sitt bristfälliga vaccinationsskydd eller utesluta lungtuberkulos eller salmonella. När vaccinationsskyddet har kompletterats eller lungtuberkulos eller salmonella har uteslutits, bekräftar en yrkesutbildad person inom studerandehälsovården detta genom sin underskrift på den studerandes självvärderingsblankett och arbetspraktiken kan inledas. En studerande som har symtom får inte inleda sin arbetspraktik innan orsakerna till symtomen har utretts.

Det bör beaktas att vaccinationsskyddet inte uppstår genast. I tabellen nedan finns information om när det är säkert att inleda praktiken.

Vaccination som krävs enligt lagen om smittsamma sjukdomar eller skydd efter genomgången sjukdom	
Mässling	• MPR (mässling, påssjuka och röda hund) -vaccin eller mässlingsvaccin. • Man började vaccinera mot mässling 1975 och 1982 inleddes MPR-vaccinationerna vid rådgivningarna. Personer födda före 1965 anses ha haft mässling. • Ett skydd mot mässling uppstår om personen har haft sjukdomen eller fått två doser av vaccinet (MPR- eller mässlingsvaccin). • Vaccinationsserien kompletteras om den studerande inte har haft mässling, inte har fått något vaccin alls eller har fått endast en dos vaccin mot mässling. • Praktiken kan inledas 14 dygn efter den första dosen vaccin.
Vattkoppor	• Cirka 95 procent av finländarna har haft vattkoppor innan de fyllt 12 år. • I det nationella vaccinationsprogrammet har man erbjudit vaccin mot vattkoppor åt alla som är födda den 1 januari 2006 och efter det som inte haft vattkoppor. • Ett skydd mot vattkoppor uppstår om personen har haft sjukdomen eller fått två doser av vaccinet. • Vaccinationsserien kompletteras om den studerande inte har haft vattkoppor, inte har fått något vaccin alls eller har fått endast en dos vaccin mot vattkoppor. • Praktiken kan inledas 14 dygn efter den första dosen vaccin.
Säsongs-influensa	• Vaccin mot säsongsinfluensa varje år: förnyas varje höst innan influensasäsongen börjar. • Genomgången sjukdom ger inte skydd för följande eller innevarande säsong. • Fråga din enhet om du kan inleda din praktik även om du inte har vaccinerats.
Kikhosta	• Om man huvudsakligen arbetar i lokaler där man vårdar barn under ett år (alla enheter i Nya barnsjukhuset som vårdar patienter, alla barnjourer och alla barnavdelningar i andra HUS sjukhus, förlossningsavdelningar och BB-avdelningar samt hotellet Familjeboet). • dtap-vaccin: skyddar mot difteri, stelkramp och kikhosta (difteri, tetanus och pertussis), tills vidare finns inget separat vaccin mot kikhosta. • dtap-vaccinet mot kikhosta förnyas med fem års mellanrum. • dtap-vaccin ges först då det gått två år sedan senaste dT-vaccination (difteri, stelkramp). • Studerandehälsovården ska inte i onödan beställa dtap-vaccin till sitt lager, utan det lönar sig att ge vaccinet först då en studerande ska göra arbetspraktik på en plats där det krävs skydd mot kikhosta. • Praktiken kan inledas 14 dygn efter den första dosen vaccin.

Utredning om hälsotillstånd som krävs enligt lagen om smittsamma sjukdomar	
Tuberkulos	Tuberkulosenkäten görs: - då en ny arbetspraktik inleds, om det gått mer än två år sedan föregående bedömning - under en pågående arbetspraktik, om den studerande exponerats för ett smittsamt tuberkulosfall. En röntgenbild av lungorna tas <u>alltid, om</u> - en person har symtom på tuberkulos. En röntgenbild av lungorna hos <u>personer utan symtom tas endast, om</u> - personen tidigare har haft tuberkulos. - personen exponerats för ett smittsamt tuberkulosfall. - personen har arbetat inom hälso- och sjukvården eller varit patient i minst tre månader utan avbrott <u>i ett riskland för tuberkulos enligt Institutet för hälsa och välfärd THL:s landsförteckning.</u> - personen är född <u>i ett riskland för tuberkulos enligt Institutet för hälsa och välfärd THL:s landsförteckning.</u> - personen har bott minst 12 månader <u>i ett riskland för tuberkulos enligt Institutet för hälsa och välfärd THL:s landsförteckning.</u> - Personer utan symtom behöver inte genomgå en ny röntgenundersökning av lungorna om en ny praktikperiod inleds inom två år, utan det räcker med en enkät om tuberkulos och en röntgenbild av lungorna tas endast om symtom uppdagas. Den studerande får information om symtom på tuberkulos och anvisas att omedelbart kontakta studerandehälsovården om hen observerar symtomen i fråga.
Salmonella	Alla studerande som gör praktik inom arbete med livsmedel besvarar en symptomenkät och får information om god hygienpraxis vid arbete med livsmedel. Om en person som arbetar med livsmedel för närvarande eller under den senaste månaden har haft diarré, tas ett F-BaktNhO-prov (22405). Dessutom anvisas personen att omedelbart kontakta hälso- och sjukvården om hen får diarré eller om salmonella eller diarré i kombination med feber konstateras hos till exempel en familjemedlem, se åtgärdsanvisningen på THL:s webbplats (på finska). Kravet på att studerande som arbetar på avdelningar för nyfödda och vid modersmjölkscentraler samt studerande utan symtom efter en resa ska lämna ett rutinmässigt avföringsprov för salmonellaodling har slopats.

Studerande som kommer till HUS för arbetspraktik hör till målgruppen för B-hepatitvaccination (en serie på tre doser) som en del av det nationella vaccinationsprogrammet, se vilka studerande som har rätt till vaccin på [THL:s webbplats](#). Vaccinationerna ska inledas i början av studierna så att den studerande har hunnit få minst två doser vaccin innan hen inleder en arbetspraktik där hen löper risk för att smittas av hepatit B.

Huden på händerna ska vara hel då den studerande inleder sin praktikperiod. Den studerande får inte ha gel- eller konstnaglar. MRSA- eller andra resistent bakterier söks genom odling endast på särskild begäran av sjukhusets enhet för förebyggande av infektioner.

Den studerande ska före praktikperioden känna till de sedvanliga försiktighetsåtgärderna och under praktiken beakta dem i vården av varje patient. Sedvanliga försiktighetsåtgärder inbegriper bland annat korrekt handhygien, försiktighetsåtgärder vid hantering av blod, användning av skyddsutrustning och desinfektion av sekretfläckar. Om en studerande råkar ut för stick-/skärskador och exponering för blod, ska hen alltid genast prata med den läkare som ansvarar för patientens vård eller den jourhavande läkaren för att bedöma risken för sjukdom som smittar via blodet.

Biologisk exponering som studerande utsätts för rapporteras via programmet HUS-riskit.